

WOJEWODA OPOLSKI

ul. Piastowska 14
45-081 Opole

Opole, 27 kwietnia 2026 r.
PS.I.431.1.7.2026.MPR

**Pani
Irena Ochmann
Kierownik
Miejsko-Gminnego
Ośrodka Pomocy Społecznej
AE:PL-60245-30326-HEWTF-27**

Wystąpienie pokontrolne

W dniach od 13 do 17 marca 2026 r. przeprowadzono w Miejsko-Gminnym Ośrodku Pomocy Społecznej w Kolonowskiem¹ kontrolę kompleksową w zakresie realizacji zadań gminy wynikających z ustawy z dnia 12 marca 2004 r. o pomocy społecznej (Dz. U. z 2025 r., poz. 1214 ze zm.)² oraz zgodności zatrudnienia pracowników Ośrodka z wymaganymi kwalifikacjami.

Pozytywnie z nieprawidłowościami ocenia się działalność Ośrodka w kontrolowanym zakresie.

Ocenę działalności Ośrodka oparto o ustalenia kontroli opisane szczegółowo w protokole. Należy jednocześnie podkreślić, że stwierdzone uchybienia oraz nieprawidłowości nie stanowią podstawy do negatywnej oceny jednostki.

Podsumowując dokonane w toku kontroli ustalenia trzeba zwrócić uwagę na działania Ośrodka dotyczące rzetelnego rozpoznania potrzeb, organizowania, świadczenia, właściwego ustalania zakresu i wymiaru usług opiekuńczych, a także nadzoru nad ich realizacją. Przedmiotowe działania pozwalają na możliwość (również przy udziale rodzin beneficjentów) maksymalnego pozostawania osób wymagających wsparcia w środowisku, bez konieczności ich umieszczania w instytucjach zapewniających całodobową opiekę.

¹ Zwany dalej: *Ośrodkiem*.

² Zwana dalej: *ustawą*.

Warto również wskazać współpracę ze Stacją Opieki Caritas w Kolonowskim między innymi w zakresie opieki nad osobami przewlekle chorymi wymagającymi opieki i rehabilitacji domowej, poradnictwa medycznego i promocji zdrowia. Ponadto w ramach działań na rzecz wsparcia i aktywizacji osób z niepełnosprawnością Ośrodek współdziała z Warsztatami Terapii Zajęciowej w Zawadzkiem oraz Stowarzyszeniem Siedlisko w Staniszczech Wielkich. Natomiast we współpracy z Radami Sołecki i Parafialnymi Zespołami Caritas, w Gminie Kolonowskie zorganizowano Dni Seniora oraz Wigilię dla osób samotnych.

Należy zaznaczyć, że powyższe działania stanowią praktyczną formę realizacji idei deinstytucjonalizacji, rozumianej jako uzupełnianie się form wsparcia zapewnianego przez jednostki organizacyjne pomocy społecznej oraz podmioty funkcjonujące w tym zakresie w ramach działań statutowych lub komercyjnych.

Odnosząc się do realizowanych zadań – pozytywnie oceniono:

- 1) kwalifikacje pracowników socjalnych;
- 2) wypełnienie przez pracowników socjalnych obowiązku związanego z podnoszeniem kwalifikacji;
- 3) realizację zadania zleconego w zakresie sporządzania sprawozdawczości;
- 4) działania w zakresie przyznawania i wypłacania zasiłków celowych;
- 5) działania w zakresie współpracy z zakładami karnymi i udzielania pomocy osobom mającym trudności w przystosowaniu się do życia po ich opuszczeniu;
- 6) działania w zakresie ustalania wysokości odpłatności za pobyt w domu pomocy społecznej³;
- 7) działania dotyczące współpracy z Powiatowym Urzędem Pracy i organizację prac społecznie użytecznych;
- 8) działania w zakresie świadczonej pracy socjalnej;
- 9) działania w zakresie realizacji programów pomocy społecznej.

Nie wnosi się uwag do:

- 1) zabezpieczenia schronienia osobom znajdującym się w kryzysie bezdomności;
- 2) zgodności wynagrodzenia pracowników socjalnych z wymogami określonymi w rozporządzeniach w sprawie minimalnego wynagrodzenia za pracę oraz wysokości minimalnej stawki godzinowej w 2025 oraz 2026 roku;

³ Zwanym dalej: DPS.

- 3) zgodności przyznawania dodatków służbowych z zasadami określonymi w ustawie;
- 4) terminu przedłożenia Radzie oceny zasobów pomocy społecznej;
- 5) kwalifikacji Kierownik Ośrodka;
- 6) działań w zakresie przyjęcia i realizacji strategii rozwiązywania problemów społecznych;
- 7) działań w zakresie opłacania składki zdrowotnej osobom uprawnionym do zasiłku stałego;
- 8) działań w zakresie przyznawania i wypłacania zasiłków celowych na zakup posiłku lub żywności w ramach Programu *Posiłek w szkole i w domu*;
- 9) działań w zakresie zapewnienia posiłku i ubrania;
- 10) działań w zakresie sprawienia pogrzebu.

W zakresie prowadzonych postępowań administracyjnych pozytywnie oceniono następujące aspekty:

- 1) przyznanie świadczenia każdorazowo poprzedzone było przeprowadzeniem – przez osobę uprawnioną – rodzinnego wywiadu środowiskowego lub jego aktualizacją, stosownie do treści § 2 ust. 1 rozporządzenia Ministra Rodziny i Polityki Społecznej z dnia 8 kwietnia 2021 r. w sprawie rodzinnego wywiadu środowiskowego (Dz.U. z 2021 r. poz. 893 ze zm.);
- 2) w przypadku osób korzystających ze stałych form pomocy aktualizacja wywiadów sporządzana była zgodnie z art. 107 ust. 4 ustawy, tj. nie rzadziej niż co 6 miesięcy;
- 3) na wszystkich dokumentach załączonych do wniosków o przyznanie pomocy widnieje data wpływu do Ośrodka, co jest zgodne z zasadą pisemności postępowania określoną w art. 14 ustawy z dnia 14 czerwca 1960 r. Kodeks postępowania administracyjnego (Dz. U. z 2025 r. poz. 1691)⁴.

W zakresie prowadzonych postępowań ustalono ponadto, że:

- 1) wnioski rozpatrywane były w terminie 1 miesiąca od daty ich wpływu do Ośrodka;
- 2) wszystkie poddane analizie decyzje administracyjne zawierały poprawne pouczenie;

⁴ Zwany dalej: *k.p.a.*

- 3) we wszystkich poddanych kontroli postępowaniach decyzje strony odebrały osobiście, przez posiadających odpowiednie umocowanie pełnomocników lub zostały one doręczone za zwrotnym potwierdzeniem odbioru.

Należy wskazać, że z uwagi na brak złożonych wniosków oraz rozpoznanych w inny sposób potrzeb, w okresie objętym kontrolą Ośrodek nie realizował:

- 1) w ramach zadań własnych gminy, określonych w art. 17 ustawy, zadań pn.:
 - a) udzielanie schronienia,
 - b) przyznawanie i wypłacanie zasiłków celowych na pokrycie wydatków powstałych w wyniku zdarzenia losowego,
 - c) przyznawanie i wypłacanie zasiłków celowych na pokrycie wydatków na świadczenia zdrowotne osobom bezdomnym oraz innym osobom niemającym dochodu i możliwości uzyskania świadczeń na podstawie przepisów o świadczeniach opieki zdrowotnej finansowanych ze środków publicznych,
 - d) przyznawanie zasiłków celowych w formie biletu kredytowanego,
 - e) opłacanie składek na ubezpieczenia emerytalne i rentowe za osobę, która zrezygnuje z zatrudnienia w związku z koniecznością sprawowania bezpośredniej, osobistej opieki nad długotrwale lub ciężko chorym członkiem rodziny oraz wspólnie niezamieszkującymi matką, ojcem lub rodzeństwem;
 - f) organizowanie i świadczenie specjalistycznych usług opiekuńczych,
 - g) prowadzenie i zapewnienie miejsc w mieszkaniach treningowych lub wspomaganych,
 - h) przyznawanie i wypłacanie pomocy na ekonomiczne usamodzielnienie w formie zasiłków, pożyczek oraz pomocy w naturze,
 - i) organizowanie i świadczenie usług opiekuńczych w formie usług sąsiedzkich,
 - j) prowadzenie i zapewnienie miejsc w domach pomocy społecznej o zasięgu gminnym oraz kierowanie do nich osób wymagających opieki,
 - k) opracowanie i realizacja projektów socjalnych,
 - l) przyznawanie i realizacja usług wsparcia krótkoterminowego w domach pomocy społecznej;
- 2) w ramach zadań z zakresu administracji rządowej realizowanych przez gminę, na podstawie art. 18 ustawy, zadań pn.:

- a) organizowanie i świadczenie specjalistycznych usług opiekuńczych w miejscu zamieszkania dla osób z zaburzeniami psychicznymi,
- b) przyznawanie i wypłacanie zasiłków celowych na pokrycie wydatków związanych z klęską żywiołową lub ekologiczną,
- c) prowadzenie i rozwój infrastruktury ośrodków wsparcia dla osób z zaburzeniami psychicznymi,
- d) przyznawanie i wypłacanie zasiłków celowych, a także udzielanie schronienia, posiłku oraz niezbędnego ubrania cudzoziemcom i osobom, o których mowa w art. 5a ustawy,
- e) przyznawanie i wypłacanie zasiłków celowych, a także udzielanie schronienia oraz zapewnianie posiłku i niezbędnego ubrania cudzoziemcom, którym udzielono zgody na pobyt ze względów humanitarnych lub zgody na pobyt tolerowany na terytorium Rzeczypospolitej Polskiej oraz cudzoziemcom przebywającym na terytorium Rzeczypospolitej Polskiej na podstawie art. 106 ustawy z dnia 13 czerwca 2003 r. o udzielaniu cudzoziemcom ochrony na terytorium Rzeczypospolitej Polskiej lub przepisów wydanych na podstawie art. 107 ust. 1 tej ustawy,
- f) wypłacanie wynagrodzenia za sprawowanie opieki.

Zakres, przyczyny i skutki stwierdzonych nieprawidłowości.

Na podstawie ustaleń kontroli stwierdzono:

- 1) **uchybień** w zakresie:
 - a) wadliwej podstawy prawnej w wydanych decyzjach administracyjnych,
 - b) wadliwego sformułowania rozstrzygnięcia w decyzji przyznającej prawo do pomocy rzeczowej, co stanowi naruszenie art. 36 pkt 1 lit. c i pkt 2 lit. e ustawy,
 - c) wadliwego sposobu dokumentowania weryfikacji wnioskodawców w systemie POMOST oraz Centralnej Bazie Beneficjentów, dokonanych przez pracowników socjalnych;
- 2) **nieprawidłowości** w tym:
 - a) **kluczowe**, brak,
 - b) **znaczące**, w zakresie:

- braku zapewnienia warunków zapewniających prawidłową realizację obowiązków określonych w art. 100 ust. 1 oraz art. 119 ust. 2 pkt 2 i 3 ustawy,
- nie spełnienia przez Ośrodek standardów dostępności dla osób mających problem ze swobodnym poruszaniem się określonych w art. 6 pkt 1 i 2 ustawy z dnia 19 lipca 2019 r. o zapewnianiu dostępności osobom ze szczególnymi potrzebami (Dz.U. z 2024 r. poz. 1411 ze zm.),
- nieuprawnionego przekazywania danych świadczeniobiorców w sprawach dotyczących skierowania i ustalania odpłatności za pobyt w DPS – co stanowi naruszenie zasad określonych ustawie, a także przepisów Rozporządzenia Parlamentu Europejskiego i Rady (UE) 2016/679 z dnia 27 kwietnia 2016 r. w sprawie ochrony osób fizycznych w związku z przetwarzaniem danych osobowych i w sprawie swobodnego przepływu takich danych oraz uchylenia dyrektywy 95/46/WE (ogólne rozporządzenie o ochronie danych),

c) **zwykle**, w zakresie:

- braku uregulowania zasad zwrotu wydatków za świadczenia z pomocy społecznej w formie usług, pomocy rzeczowej, posiłków, zasiłków na ekonomiczne usamodzielnienie, zasiłków okresowych oraz zasiłków celowych, co stanowi naruszenie art. 96 ust. 2 i 4 ustawy,
- braku uregulowania zasad ponoszenia odpłatności za pobyt w mieszkaniach wspomaganych i treningowych oraz ośrodkach wsparcia innych niż schroniska dla osób bezdomnych oraz schroniska dla osób bezdomnych z usługami opiekuńczymi, co stanowi naruszenie art. 97 ust. 5 ustawy,
- zawarcia w treści § 3 ust. 1 uchwały Rady z dnia 26 marca 2018 r. Nr XXXIII/285/18 oraz § 6 ust. 1 uchwały Rady z dnia 24 lutego 2025 r. Nr VII/51/25, zapisów stanowiących modyfikację przepisów ustawy,
- ustalenia zasad ustalania wysokości odpłatności za pobyt w schroniskach dla osób bezdomnych oraz schroniska dla osób bezdomnych z usługami opiekuńczymi, w sposób niezgodny z art. 97 ust. 1a ustawy,
- uregulowania zasad ustalania wysokości odpłatności za pobyt

w schroniskach dla osób bezdomnych oraz za świadczone usługi wsparcia krótkoterminowego, w sposób naruszający art. 2 ust. 1 oraz art. 3 ust. 1 ustawy,

- wadliwego ustalenia – w 1 przypadku – okresu w jakim strona była uprawniona do zasiłku stałego, co stanowi naruszenie art. 106 ust. 3 w związku z art. 37 ust. 1 pkt 1 ustawy⁵,
- braku ustalania w toku postępowania przesłanek uzasadniających na jaki okres należy przyznawać zasiłek okresowy, co stanowi naruszenie art. 38 ust. 5 w związku z art. 3 ust. 3 ustawy,
- wszczęcia postępowania w sprawie przyznania zasiłku okresowego z urzędu i braku uzyskania zgody strony w przedmiotowym zakresie, co stanowi naruszenie art. 102 ust. 2 ustawy w związku z art. 61 § 2 k.p.a.,
- przyznania zasiłku celowego w formie rzeczowej, co stanowi naruszenie art. 39 ust. 1 i 2 w związku z art. 36 ust. 1 lit c i ust. 2 lit. e ustawy,
- braku potwierdzenia – w 1 przypadku dotyczącym przyznania specjalnego zasiłku celowego – istnienia niezbędnej potrzeby bytowej, co stanowi naruszenie art. 39 ust. 1 ustawy w związku z art. 77 § 1 k.p.a.,
- braku ustalenia, w trakcie postępowania o przyznanie dla dziecka prawa do posiłku w szkole lub przedszkolu, czy są one w domu tego posiłku pozbawione, co stanowi naruszenie art. 48 oraz 48b ust. 2 ustawy w związku z art. 77 § 1 k.p.a.,
- braku ustalenia zakresu wsparcia udzielanego świadczeniobiorcom, którym przyznano usługi opiekuńcze przez niezamieszkujące wspólnie osoby zobowiązane, co stanowi naruszenie art. 50 ust. 2 ustawy w związku z art. 7 i art. 77 § 1 k.p.a.,
- ustalania odpłatności za pobyt w DPS w innej dacie niż wydanie decyzji kierującej, co stanowi naruszenie art. 59 ust. 1 ustawy,
- wszczęcia postępowania w sprawie przyznania zasiłku okresowego z urzędu i braku uzyskania zgody strony w przedmiotowym zakresie, co stanowi naruszenie art. 102 ust. 2 ustawy w związku z art. 61 § 2 k.p.a.,

⁵ W dniu 13 kwietnia 2026 r. Kierownik Ośrodka przekazała informację (zał. nr 34), że decyzja z 6 marca 2025 r. nr MGOPS 5010.13.2025 została zmieniona w części dotyczącej okresu w jakim przysługiwał stronie zasiłek stały, w związku z czym w przedmiotowym zakresie nie zostaną wydane zalecenia pokontrolne.

- wadliwego sformułowania sentencji decyzji przyznających prawo do specjalnego zasiłku celowego, co stanowi naruszenie art. 107 § 1 pkt 5 k.p.a. w związku z art. 39 ust. 2 ustawy,
- nieprawidłowego uzasadniania faktycznego decyzji przyznających prawo do świadczeń z pomocy społecznej, co stanowi naruszenie art. 107 § 1 pkt 6 oraz § 3 k.p.a.,
- nieprawidłowego uzasadniania prawnego wydanych decyzji, które ze względu na nie odniesienie się do wszystkich przepisów przywołanych w podstawie prawnej decyzji – nie spełniają wymogów określonych w 107 § 3 k.p.a.

Przyczyny stwierdzonych nieprawidłowości: niedostateczna znajomość przepisów: ustawy o zapewnianiu dostępności osobom ze szczególnymi potrzebami, dotyczących tworzenia aktów prawa miejscowego⁶, ustawy, k.p.a., dotyczących ochrony danych osobowych.

Skutki stwierdzonych nieprawidłowości: wskazane powyżej nieprawidłowości, z uwagi na ich charakter i wagę, nie stanowią podstawy do negatywnej oceny jednostki, niemniej skutkują:

- 1) brakiem zapewnienia warunków lokalowych umożliwiających prowadzenie postępowań w sprawach świadczeń z pomocy społecznej w sposób gwarantujący ochronę dóbr osobistych beneficjentów, poszanowanie ich godności oraz niepowodujących ich dyskryminacji;
- 2) ograniczeniem dostępu do świadczeń z pomocy społecznej dla osób mających problem ze swobodnym poruszaniem się;
- 3) brakiem możliwości korzystania ze świadczeń, których przyznanie związane jest z uchwaleniem odpowiedniego aktu prawa miejscowego;
- 4) obowiązywaniem aktów prawa miejscowego sprzecznych z założeniami ustawy oraz przepisami dotyczącymi tworzenia przedmiotowych aktów;
- 5) koniecznością wypłacenia stronie wyrównania świadczenia przyznanego za nieprawidłowy (zbyt krótki) okres;
- 6) brakiem odpowiedniego rozpoznania potrzeb bytowych osób ubiegających się o wsparcie w postaci zasiłków celowych;

⁶ Rozporządzenie Prezesa Rady Ministrów z dnia 20 czerwca 2002 r. w sprawie „Zasad techniki prawodawczej” (Dz.U. z 2026 r. poz. 300).

- 7) przyznaniem świadczenia w formie niezgodnej w przepisami ustawy;
- 8) przekazywaniem danych osobowych świadczeniobiorców – w tym wrażliwych – podmiotom nieuprawnionym (w momencie przekazania danych) do ich przetwarzania;
- 9) prowadzeniem postępowania w sprawie przyznania świadczenia z pomocy społecznej z naruszeniem przepisów ustawy oraz k.p.a.;
- 10) wydawaniem decyzji administracyjnych zawierających wady stanowiące naruszenie przepisów k.p.a.

Osoby odpowiedzialne za stwierdzone nieprawidłowości:

1. Członkowie Rady Miejskiej w Kolonowskim w zakresie braku zabezpieczenia właściwych warunków lokalowych oraz w zakresie nieprawidłowości dotyczących uchwał.
2. Pracownicy Ośrodka w zakresie prowadzenia postępowań i sporządzania decyzji administracyjnych.
3. Kierownik Ośrodka w zakresie nadzoru nad realizowanymi przez jednostkę zadaniami pomocy społecznej.

Nadmienić należy, że do ustaleń zawartych w protokole kontroli nie zostały wniesione zastrzeżenia.

Jednocześnie mając na uwadze odpowiedzialność za nieprawidłowości wskazane pkt 1, odstępuje się od formułowania w powyższym zakresie zaleceń pokontrolnych kierowanych do Kierownik Ośrodka. Zawiadomienie w tym przedmiocie zostanie przekazane organowi założycielskiemu jednostki kontrolowanej zgodnie z art. 128 ust. 6 ustawy.

W związku z tym, na podstawie art. 128 ust. 1 ustawy o pomocy społecznej,

zalecam:

- 1) stosowanie zasad określonych w ustawie oraz Rozporządzeniu Parlamentu Europejskiego i Rady (UE) 2016/679 z dnia 27 kwietnia 2016 r. w sprawie ochrony osób fizycznych w związku z przetwarzaniem danych osobowych i w sprawie swobodnego przepływu takich danych oraz uchylenia dyrektywy 95/46/WE (ogólne rozporządzenie o ochronie danych);
- 2) ustalanie w toku prowadzonych postępowań przesłanek uzasadniających okres na jaki przyznano zasiłek okresowy, zgodnie z wymogami art. 38 ust. 5 ustawy;

- 3) przyznawanie świadczeń z pomocy społecznej w formie przewidzianej przepisami ustawy;
- 4) dokonywanie odpowiedniego rozpoznania w celu potwierdzenia istnienia niezbędnej potrzeby bytowej, w postępowaniach dotyczących przyznawania zasiłków celowych, zgodnie z wymogami art. 39 ust. 1 ustawy w związku z art. 77 § 1 k.p.a.;
- 5) ustalanie przyczyny pozbawienia dzieci posiłku, zgodnie z wymogami art. 48 oraz 48b ust. 2 ustawy w związku z art. 77 § 1 k.p.a.;
- 6) ustalanie zakresu wsparcia udzielanego świadczeniobiorcom, którym przyznano usługi opiekuńcze przez niezamieszkujące wspólnie osoby zobowiązane, zgodnie z wymogami art. 50 ust. 2 ustawy w związku z art. 77 § 1 k.p.a.;
- 7) ustalanie odpłatności za pobyt w domu pomocy społecznej w tej samej dacie w jakiej wydano decyzję kierującą, zgodnie z wymogami art. 59 ust. 1 ustawy;
- 8) wszczynanie postępowań w sprawie przyznania świadczeń z pomocy społecznej, zgodnie z art. 102 ust. 2 ustawy;
- 9) formułowanie sentencji decyzji przyznających prawo do świadczeń z pomocy społecznej zgodnie z wymogami ustawy i k.p.a.;
- 10) uzasadnianie prawne i faktyczne decyzji zgodnie z wymogami k.p.a.

Pouczenie

1. Jednostka organizacyjna pomocy społecznej albo kontrolowana jednostka może, w terminie 7 dni od dnia otrzymania zaleceń pokontrolnych, zgłosić do nich zastrzeżenia.
2. Wojewoda ustosunkowuje się do zastrzeżeń w terminie 14 dni od dnia ich doręczenia.
3. W przypadku nieuwzględnienia przez wojewodę zastrzeżeń jednostka organizacyjna pomocy społecznej albo kontrolowana jednostka w terminie 30 dni obowiązana jest do powiadomienia wojewody o realizacji zaleceń, uwag i wniosków. Informację o sposobie wykonania zalecenia należy przesłać do Wydziału Polityki Społecznej Opolskiego Urzędu Wojewódzkiego w Opolu, na adres: ul. Piastowska 14, 45-081 Opole lub adres do e-Doręczeń Opolskiego Urzędu Wojewódzkiego: AE:PL-75235-27783-TBWWC-18.
4. W przypadku uwzględnienia przez wojewodę zastrzeżeń, o których mowa w punkcie 1, jednostka organizacyjna pomocy społecznej albo

kontrolowana jednostka w terminie 30 dni jest obowiązana do powiadomienia wojewody o realizacji zaleceń, uwag i wniosków, mając na uwadze zmiany wynikające z uwzględnionych przez wojewodę zastrzeżeń.

5. W przypadku stwierdzenia istotnych uchybień w działalności jednostki organizacyjnej pomocy społecznej albo kontrolowanej jednostki wojewoda, niezależnie od przysługujących mu innych środków, zawiadamia o stwierdzonych uchybieniach organ założycielski tych jednostek lub organ zlecający kontrolowanej jednostce realizację zadania z zakresu pomocy społecznej.
6. Organ, o którym mowa w ust. 6, do którego skierowano zawiadomienie o stwierdzonych istotnych uchybieniach, jest obowiązany, w terminie 30 dni od dnia otrzymania zawiadomienia o stwierdzonych uchybieniach, powiadomić wojewodę o podjętych czynnościach.
7. Kto nie realizuje zaleceń pokontrolnych – podlega karze pieniężnej w wysokości od 500,00 do 12.000,00 zł.

Z up. Wojewody Opolskiego

Ewa Pawlinów

Dyrektor

Wydział Polityki Społecznej

Pismo zostało wydane w postaci elektronicznej i podpisane kwalifikowanym podpisem elektronicznym.